

husholdning, var det berettiget at vente netop af den overste Styrrelse, at den sørgede noget for Statens Midler. Den her brugte Fremgangsmaade giver et lille Indblik i, hvilke kolossale Summer der vilde gaa med ved Vilkaarlighed, naar der ikke var et Tilsyn med, hvorledes Statsmidlerne bleve anvendte. Dette vil jeg nu oplyse ved at paapege, hvorledes man er gaaet frem i denne Sag. Man havde begyndt paa at bygge paa Theatret, og der var Intet i Veien for, at man paa den Grund, hvor det stod, kunde have fuldført det og indrettet det saaledes, at der var ordentlige Pladser og en i og for sig slet ikke uhenfigtsmæssig Scene, men hvad gjorde disse Ministre, som aldeles ikke tænkte paa, hvad der var Statens Giendom, men kun paa at tilfredsstille deres øieblikkelige Lyster paa Statens Bekostning? De stillede sig uden videre saaledes, at alt det, man i mangfoldige Aar havde udgivet, skulde være som Intet, og man skulde da paa en dyr Plads for Statens Regning opføre et helt nyt Theater.

Formanden (Krabbe): Selv om det ærede Medlem finder den brugte Fremgangsmaade urigtig, har det ærede Medlem ikke Ret til at omtale ærede foregaaende Ministre i de Udtryk, som han brugte.

Bahle: Det kan være, at det er for stærke Udtryk; jeg skal i saa Henseende høre mig for den ærede Formands Udtalelse. — Hvad følger nu imidlertid af den Fremgangsmaade, jeg har skildret? Der følger deraf, at man bebyrder Statskassen med unødvendige Udgifter; thi naar man i en Række af Aar har arbejdet paa et Byggesforetagende og derefter paa een Gang standset det og søger at faae Penge til et aldeles nyt Foretagende, giver man derved adskillige Andre Udgift til at stille Fordringer. Havde Ministeriet derimod sagt: vi kunne meget godt tilfredsstille Statens Løve ved at bygge færdig, hvad vi have begyndt, og blive paa den Plads, hvor vi staa, men have Andre Lyft til at faae et større Theater, maa de selv tage Ansvar for og give Pengene dertil, var Sagen en anden; men Ministeriet kom med en Lov, hvori man lod, som om de 250,000 Rbd., der i 14 Aar vare anvendte paa at bygge, slet ikke vare udgivne, idet man foreslog at begynde helt forfra paa en anden og, vel at mærke, dyrere Plads, for hvilken man kunde have faaet endnu flere Penge for end de nævnte. Jeg tillod mig den Gang at give Sagen den Vending, og Kjøbenhavns Kommune, forsaavidt den satte Pris paa Reguleringen af sit Løve og paa en ny Theaterbygning, maatte erstatte, hvad Statskassen havde anvendt paa den bestaaende Bygning, og der er altsaa ikke den mindste moralske Forpligtelse over for Kjøbenhavns Kommune. Staten vilde have opfyldt sin Forpligtelse overfor Kunsten ved at

bygge det gamle Theater færdig, men ønskede Kommunen det anderledes, kunde det ogsaa ske. Det blev imidlertid netop i Modsetning til Udtalelserne i § 25 i Ministeriets Lovforslag udtrykkeligt sagt i Loven af 1870, at saafremt Kjøbenhavns Kommune uden nogensomhelst bindende Forpligtelse for Staten tilskød 250,000 Rbd., kunde man fravige Fuldsførelsen af den gamle Bygning og bygge paa den nye Plads, det vil sige: Staten gav baade den Plads, hvorpaa det gamle Theater stod, for at Kjøbenhavns Kommune kunde faae sit Løve reguleret, og desuden en af de kostbarreste Pladser paa Gammelholm til Byggeplads. De, der tale om, hvad der er udgivet til Theatret, tale aldrig om, hvad denne Plads er værd; det nævnes ikke, skjøndt det er givet, at Statskassen til Bedste for Kjøbenhavn og til Bedste for en Prydelse for Kjøbenhavns Løve har afstaaet en saa værdifuld Plads. I Loven af 1870 var der endelig endnu et Hensyn, som blev gjort gjældende. Man forudsaa, at der kunde komme uheldige Omstændigheder, saaledes at man slet ikke vilde kunne gennemføre Loven, og man tog derfor Hensyn til, at der var Grunde, som kunde sælges, medens man endda kunde fuldføre Theatret paa den Plads, hvor det stod; men her kommer vi atter til Manglen paa et Tilidsforhold mellem den bevillende og lovgivende Myndighed og den Myndighed, der skal udføre de tagne Beslutninger. Saafremt der nemlig havde været et kyndigt Tilsyn tilstede fra dens Side, der skulde udføre det store Værk, hvorom der her er Tale, kunde man have sikret sig, at man havde Grunde at sælge til Dækning af mulige Overskridelser, men hvad skete? Man gik frem netop paa samme Maade som den, hvorpaa man iøvrigt ved denne Leilighed har ruttet med Statens Midler. Da man vilde tage en ny Plads og lade alt det Gamle være som usket, tog man netop den allerdyreste af de Tegninger, der vare fremkomne, og om hvilken man iforveien vidste, at den ikke kunde udføres for de tilstedeværende Midler, idet Overslaget, der var udført af Statens egne efter Loven bestillede Tilsynshavende, som vare bygningskyndige, iforveien havde underrettet Regjeringen om, at denne Plan ikke kunde udføres for disse Penge. Det var overladt Ministeriet at handle saaledes, at det kunde have forsvaret at have taget en anden Tegning, naar dets egne Sagkyndige havde oplyst, at den paagjældende Tegning ikke kunde fuldføres for de tilstedeværende Penge. Den nærmere Oplysning af dette Spørgsmaal, som ikke er kommen frem i Statsrevisionens Betænkning, skal jeg imidlertid gennemmelte i en anden Gang. Det fortjener den højeste Oplysning, hvorledes man udfører de Love, der komme fra Rigsdagen, og det skal ogsaa blive oplyst. Hensigten med den Lov, der var givet, var en tredobbel, nemlig dels den at skaffe et gammelt Bygningsforetagende ud af Verden,